

Dato: 22.04.2021 Arkivkode: Bilag nr: Arkivsak ID: 21/6099 J.post ID: 21/71959
Saksbehandler: Einar Kindberg
Saksansvarlig: Grete Syrdal

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Råd for personer med funksjonsnedsettelse		
Hovedutvalg for bistand og omsorg		

Lyset i hverdagen - fra prosjekt til drift

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Kommunedirektørens redegjørelse tas til etterretning.

SAKEN I KORTE TREKK

God og tett oppfølging av personer med omfattende og langvarige rusvansker er et prioritert område i kommunen. Flere tjenester er involvert, og fortløpende forbedres samhandlingen for en bedre helhet og koordinering. Lyset i hverdagen (LIH) tilbyr oppfølging både individuelt og som aktivitetsbaserte fellestiltak. Arbeidet forutsetter god tverrfaglig innsats og samarbeid, internt og eksternt. Etablering av LIH som et ordinært tjenestetilbud i Bærum kommune gir en stabil og forutsigbar ramme for å utvikle dette arbeidet videre. Vedlagte fagplan/plattform benyttes som støttedokument i denne sammenheng.

I henhold til politisk vedtak skal *prosjektet Lyset i hverdagen* evalueres etter 2 år. Hensikten med denne saken er å svare ut dette.

Tidligere behandling

Under kommunestyrets behandling av [handlingsprogram](#) 2019 – 2022, den 5.12.2018 ble følgende vedtatt:

«Prosjektet "Lyset i hverdagen" videreføres og utvikles som et selvstendig og uavhengig prosjekt, som er tilknyttet NAV. Prosjektet skal søke samarbeid og støtte med næringsliv, frivillige og andre aktuelle samarbeidspartnere. Prosjektet evalueres etter 2 år»

Med mange ulike aktører og bidragsyttere, offentlige og private, ble det sett nærmere på en organisering som sikret lovlig og god overføring av midler og gaver til prosjektet.

Kommunestyret fattet følgende vedtak den 23.10.19 i sak [125/19](#):

1. «Stiftelsen *Lyset i hverdagen*» opprettes som stiftelse.

2. *Ordføreren gis fullmakt til å undertegne nødvendige dokumenter i forbindelse med opprettelsen av «Stiftelsen Lyset i hverdagen».*

3. *Stiftelsens vedtekter skal være i henhold til sakens vedlegg.*

4. *Stiftelsens to medlemmer og varamedlemmer fra Bærum kommune oppnevnes normalt av ansvarlig hovedutvalg etter innstilling fra rådmannen.*

5. *Kommunestyret oppnevner denne gang kommunens representanter inn i styret til Stiftelsen Lyset i hverdagen: Prosjektleder Ragnhild Guddal Spesialrådgiver Einar Kindberg Folkehelsekoordinator Nina Kolbjørnsen (vara).*

6. *Bærum kommune dekker stiftelsens kostnader til regnskap og revisor.*

7. *Styret i stiftelsen utarbeider nærmere retningslinjer for tildeling og utbetaling av midler fra stiftelsen, innenfor de rammer som stiftelsesloven og vedtektene setter.*

Redegjørelse

Kort om tilbudet:

Lyset i hverdagen er et oppfølgingstilbud til personer mellom 18 og 35 år som har hatt eller har et alvorlig rusmisbruk. Kapasiteten i tiltaket er 14 plasser. Tilskuddsmidler fra statsforvalter har åpnet for forsøk med inntak av søkere i alder 35 til 50 år på inntil 5 ekstra plasser. Det stilles ikke krav til pågående aktiv behandling. Oppfølgingen har som formål å gi de rusavhengige et tilbud som deltaker i et fellesskap sammen med andre i liknende livssituasjon. Tilbudet består i å planlegge og bli med på fellesaktiviteter som turer i skog og mark, oppsøke interessante steder, delta i arbeidsrettede tiltak m.m. Fellesaktivitetene er lagt til to dager per uke. Fra innføringen av nasjonale og lokale tiltak for begrenning av covid-19 smitte i mars -20 har det vært svært begrensede muligheter for gjennomføring av fellestiltak. En planlagt tur over flere dager måtte avlyses.

I tillegg gis deltakerne en fast og målrettet individuell oppfølging. Målet med dette er økt mestring, selvstendighet og livskvalitet, økt økonomisk trygghet, en trygg bosituasjon, bedret helse, bedre bruk av det ordinære hjelpeapparatet, deltakelse i aktiviteter arrangert av andre. Individuell oppfølging tilbys i ordinær arbeidstid gjennom arbeidsuken. Deltakere som tar kontakt utenom arbeidstid, blir ikke avvist.

Lange perioder med omfattende rusmisbruk gir ofte kaotiske liv med høy grad av ustabilitet, til dels tung kriminalitet, psykiske belastninger og utslitthet, men få støttepunkter til stegene for et bedre liv. LIH får mest ut av sin involvering og innsats dersom den kan kombineres med praksisplass, arbeidstrening og liknende i samarbeid med næringslivet. Kriminalomsorgen bidrar med beslutning om soning, eksempelvis fotlenke slik at oppstart i arbeid kan skje raskt.

Overføringer og bemanning:

LIH overføres kroner 2 millioner årlig fra kommunen, jfr. handlingsprogramvedtak 2019 – 2022.

Det ble søkt statsforvalter om tilskuddsmidler fra 2020 og søknaden ble innvilget med 1,2 millioner. I tillegg mottar LIH midler fra tilskuddsordningen «kommunale rustiltak» i form av lønnsmidler til ett årsverk. Samlet sett er det nå 5 årsverk tilknyttet arbeidet.

Eksterne tilskuddsmidler har åpnet for rekruttering av personer med brukererfaring. To personer i 50 % stilling er tilsatt.

Status for 2021 er at LIH er tildelt 517 000.- fra tilskuddordningen «kommunale rustiltak. Svar fra ordningen tilskudd sosiale tjenester i NAV foreligger ennå ikke fra statsforvalter.

Resultater deltakere

Fra oppstart og fram til utgangen av 2020 har i alt 31 personer benyttet seg av tilbudet. For tiden er det 12 deltakere, 2 er i kartlegging for inntak og 5 eldre enn 35 år vurderes for inntak. Det er gjennomført to interne deltakerundersøkelser, en sommer 2019 og en i disse dager. Undersøkelsen fra 2019 ble besvart av 9 respondenter der 5 har deltatt i ca. ett år. De øvrige 4 kortere. I hovedsak viser svarene at deltakerne ønsker seg dette tilbudet og har mål om å bli rusfrie, at aktivitetene oppleves som positive og trygge, at relasjonen til de ansatte er god og lette å ta kontakt med. I tillegg scorer de for en begynnende økt kontakt med venner og familie, bedret helse, økonomi, bosituasjon, økt kontakt med hjelpeapparatet, mestring og å nå mål i eget liv.

Undersøkelsen som nå er gjennomført bekrefter funnene i den første. Denne gang har 7 deltakere besvart undersøkelsen. 3 har vært med i mer enn 6 mnd. Svarene bekrefter at både aktivitetstilbudet og individuelle samtaler er viktig. Som forbedringspunkt oppgis: Bedre kontakt med de andre deltakerne og: Samtaler/kontakt med andre tjenester, særlig NAV og fastlege. På spørsmålet: *Hva som er viktig for deg?* sies blant annet:

Det som er viktig for meg er at tilbud som Lyset i hverdagen blir mer tilgjengelig for folk som sliter. Det som er så fint med Lyset er at jeg ble tatt kontakt av dem og de la fram hva slags tilbud de hadde av aktiviteter osv. Som gjorde at jeg følte meg mer inkludert. Det er kjempeviktig for oss som har vært/følt oss ekskludert fra samfunnet. Det som ofte kan være vanskelig for mange er å ta tak i ting selv, når man allerede er såpass langt nede i «hullet». Her gjorde Lyset en god jobb med å kontakte meg og oppmuntret meg til å bli med.

Jeg angrer ikke et sekund på at jeg ble med. Jeg har blitt godt kjent med en som jobber i Lyset og han har hjulpet meg masse med å pushe meg selv og oppnå ting. På bare noen få måneder har jeg klart å prestere ting som jeg aldri ville trodd jeg hadde klart før jeg deltok på aktiviteter med Lyset. Jeg sitter i dag med fulltidsjobb, stabil inntekt og livet på stell.

Tverrfaglig samarbeid – fagplan

Det utarbeides en fagplan som rammeverk for det videre arbeidet med utvikling av det brukerrettede tilbudet. Kommunen har mye erfaring fra individuell oppfølging av personer med rusvansker. Både Oppfølgingstjenesten, inklusiv Housing First tiltaket og Rådgivning rus og psykisk helse jobber daglig med dette. Det er derfor helt naturlig å videreutvikle det samarbeidet som allerede er etablert med disse enhetene. Det finnes flere metodiske grunnlag.

Helsedirektoratet holder fram [tverrfaglig samarbeid](#) som metode for oppfølging av personer med sammensatte behov. Metoden forutsetter at de samarbeidende enheter er godt kjent med hverandre og at behov, planlegging, tiltaksgjennomføring og evaluering inngår som fellesaktiviteter. Kommunedirektøren vurderer det som aktuelt å opparbeide et felles kunnskapsgrunnlag som også kan være til nytte for andre. Det vurderes derfor å gjennomføre en prosess til støtte for metodeutviklingen.

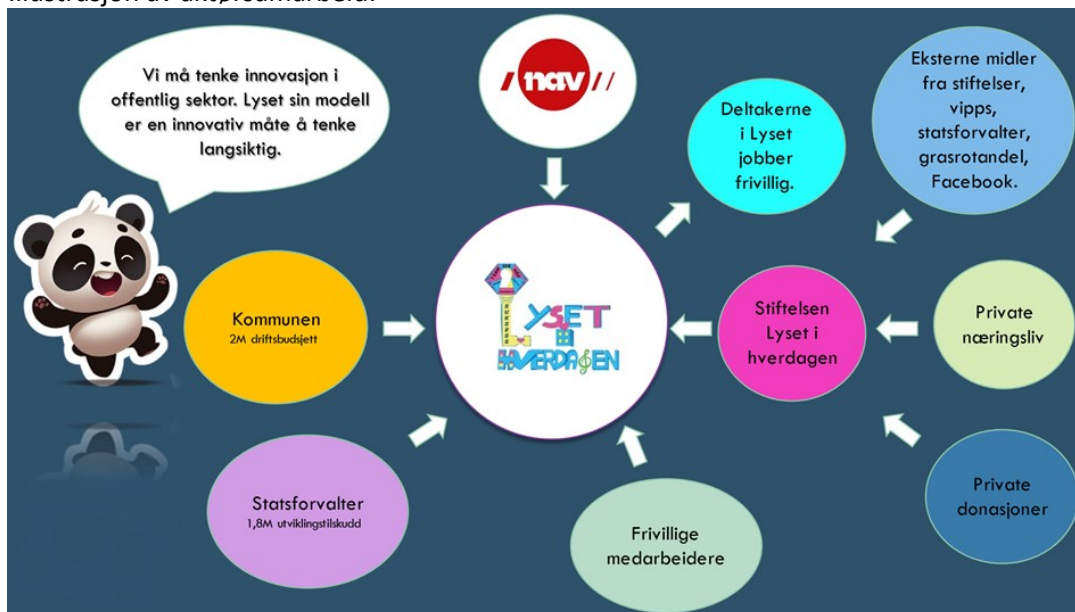
I forbindelse med utviklingen av det tverrfaglige arbeidet og fagplanen, drøftes også temaer som: smidig overgang til andre tjenester ved avslutning av tiltaket LIH, god og likeverdig oppfølging av deltakere som av ulike grunner ikke ønsker å fortsette eller delta i LIH, eller skrives ut av tiltaket

uten individuell måloppnåelse. Fremtidig organisatorisk tilknytning vil også bli vurdert på bakgrunn av erfaringer i prosjektet.

Innovativ bruk av samhandling

LIH er i særstilling i forkant når det gjelder samarbeid med private partnere. Gjennom stiftelsesetableringen er det lagt til rette for et varig samarbeid med Rema 1000. Så langt har samarbeidet først og fremst vært knyttet til tiltak som kan gi et bedre økonomisk fundament for gjennomføring av aktiviteter. LIH har tatt i bruk egne [digitale kanaler](#) der informasjon om aktiviteter og samarbeid legges ut. Taushetspliktbestemmelsene blir ivaretatt. Dette gir deltakerne kontakt og relasjoner til den verden de skal bli en del av i pakt med en fremtidig økt egenmestring og redusert hjelpebehov. Interessen blant andre kommuner er økende ettersom informasjon om LIH i Bærum sprer seg.

Illustrasjon av aktørsamarbeid:

Medvirkning som suksessfaktor

LIH føyer seg godt inn i den omstillingen som brer seg inn i hjelpeapparatet på bred basis. Tiden da brukere og deltakere skulle bli fortalt hva de kunne gjøre for å få det bedre er forbi. Nå vektlegges hva deltakeren selv mener er viktig. Denne [recovery](#)-baserte tilnærmingen har som formål å bringe behandlingsforløpet nærmere bruker/deltakers ønsker og behov, stimulere til deltakelse i aktiviteter sammen med andre og sluttelig gi kraft, mot og ønske til selv å bli en arrangør, støtte eller hjelper.

LIH inviterer sine deltakere inn i dette og i praksis er det innført beslutningsprosesser, blant annet for gjennomføring av aktivitetene, som gir reell innflytelse over sluttresultatet.

Vurdering

LIH har utviklet et godt og nyskapende tilbud til personer med omfattende og langvarige vansker i eget liv. Erfaringene så langt, tilsier at behovet for denne type tilbud vil vedvare og videre drift og utvikling bør skje i linjen basert på fremlagt fagplan.

Intern prosess og ekstern medvirkning

Seksjon for psykisk helse og rus og ansatte i LIH har vært med i utforming av saken.

Kommunedirektøren gjør oppmerksom på at saksbehandler også er utpekt av kommunedirektøren som kommunens representant i styret i Stiftelsen Lyset i hverdagen.

Konsekvenser av beslutningene

Den årlige kommunale overføringen til prosjektet er vedtatt i Handlingsprogram 2019-2022. Eksterne prosjektmidler tildeles normalt for ett år av gangen. Aktivitet i tiltaket vil til enhver tid måtte forholde seg til budsjettmidler stilt til rådighet. Kommunedirektøren vil omtale kommunal finansiering fra 2023 i forslag til Handlingsprogram 2023-2026.

Vedlegg:
Fagplan Lyset i Hverdagen, april 2021

5372543